

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/48/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313204188
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4313204188.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovovej, v právnej veci žalobkyne: B. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., P. X/X, zastúpená Q. W., bytom P., P. X/X, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8-10, IČO: 30 807 484, o zaplatenie 237,15 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 16.11.2018, č. k. 11C/255/2013-192 takto:

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti **m e n í** tak, že žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 235,99 eura s 9% úrokom od 22.02.2012 do zaplatenia a to do troch dní od jeho právoplatnosti. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100% voči žalovanému s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že Sociálna poisťovňa, pobočka Levice vydala dňa 18.12.2003 pod č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X príkaz na začatie exekúcie zrážkami z dôchodku žalobkyne na úhradu prednostnej pohľadávky v sume 493,46 eura na základe jej vykonateľného rozhodnutia č. XXX/XX a dňa 18.12.2003 pod č. XXX-XXXX-XXXX-XXXX-X príkaz na začatie exekúcie zrážkami z dôchodku žalobkyne na úhradu prednostnej pohľadávky v sume 227,01 eura, na základe jej vykonateľného rozhodnutia č. XXX/XX. Žalovaný písomným podaním zo dňa 09.04.2011 oznámil žalobkyni, že na úhradu pohľadávky v sume 493,46 eura začne zrážať 15,62 eura mesačne a na úhradu pohľadávky v sume 227,01 eura sumu 7,19 eura mesačne s tým, že na úhradu pohľadávky nariadenej príkazom č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X použil aj sumu 8,88 eura dodatočne zrazenú za obdobie od 22.04.2011 do 21.05.2011 a na úhradu pohľadávky nariadenej príkazom č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X sumu 4,09 eura dodatočne zrazenú za to isté obdobie. Následne žalovaný podaním zo dňa 05.08.2011 oznámil žalobkyni, že na úhradu pohľadávky vo výške 493,46 eura jej zrážajú sumu 14,76 eura mesačne a na úhradu pohľadávky v sume 227,01 eura sumu 6,79 eura mesačne a podaním zo dňa 07.12.2011 jej oznámil, že jej začnú zrážať 16,47 eura mesačne, resp. 7,58 eura mesačne. Na základe týchto dvoch exekučných príkazov bola za obdobie od 31.05.2011 do 29.02.2012 Sociálnej poisťovni, pobočka Levice poukázaná suma 74,37 eura a suma 161,62 eura. Sociálna poisťovňa, pobočka Levice dňa 27.02.2012 pod č. XXXXX-X/XXXX-LV a č. XXXX/XXXX-LV vydala exekučné príkazy - späťvzatie na pohľadávky predpísané rozhodnutím č. XXX/XX a č. XXX/XX z dôvodu, že tieto pohľadávky boli postúpené na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 2 zo dňa 18.08.2008 spoločnosti BENCONT INVESTMENTS s.r.o. ako postupníkovi. Dňa 15.05.2012 Sociálna poisťovňa, pobočka Levice poukázala žalovanému

sumu 200,21 eura a dňa 28.05.2012 sumu 35,78 eura. Žalovaný písomným podaním zo dňa 06.08.2013 oznámil žalobkyni, že zrážky z jej dôchodku na úhradu pohľadávky v sume 493,46 eura a v sume 227,01 eura vykonávali za obdobie od 22.04.2011 do 21.03.2012 v celkovej výške 235,99 eura, ktorú s ohľadom na späťvzatie exekučných príkazov použil na úhradu exekúcií v poradí a to pod č. EX 408/02 zo dňa 23.06.2003 a EX 961/03 zo dňa 29.06.2004. Svoje rozhodnutie právne oprel o § 78 ods. 1, 2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ). Dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 OZ v časti týkajúcej sa sumy 235,99 eura a to porušenie právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu) zo strany žalovaného, vznik škody ako majetkovej ujmy, existenciu príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou a zavinenie toho, kto škodu svojim protiprávnym úkonom spôsobil. V tejto súvislosti akcentoval, že v období od 31.05.2011 do 29.02.2012 žalovaný ako platiteľ dôchodku žalobkyne vykonal zrážky z jej dôchodku v celkovej sume 235,99 eura, ktoré poukázal Sociálnej poisťovni, pobočka Levice, ktorá ich po späťvzatie exekučných príkazov poukázala späť na účet žalovaného. Prezentoval názor, že žalobkyni vzniklo právo na vrátenie zrazených súm od žalovaného, ktorý bol vykonávateľom exekučných príkazov. Pred zrážkou tieto finančné prostriedky boli nárokom žalovanej voči platiteľovi dôchodku, boli súčasťou dôchodku žalobkyne a po ich vrátení Sociálnou poisťovňou, pobočka Levice sa opätovne stali nárokom žalobkyne voči žalovanému. I keď žalovaný mal právo zadržať istú časť dôchodku žalobkyne na základe príkazu na vykonanie zrážok zo mzdy, po tom čo Sociálna poisťovňa, pobočka Levice neoprávnene zrazenú sumu vrátila žalovanému, tieto finančné prostriedky zmenili svoj charakter a neboli viac mzdou, ani ďalším príjmom, ktorý by nahrádzal odmenu za prácu, najmä dôchodkom a podobne. Neoprávnene zrazená suma 235,99 eura svojim charakterom nespadá pod skupinu príjmov, z ktorých by bolo možné na základe príkazu na vykonanie zrážok zo starobného dôchodku žalobkyne vykonávať zrážky na uspokojenie pohľadávok veriteľov, resp. oprávnených v exekučných konaniach. Mal za to, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno ohľadom jeho oprávnenia disponovať s finančnými prostriedkami, ktoré patria žalobkyni, ktoré nie sú jej dôchodkom a ani iným príjmom nahrádzajúcim mzdu a nepredložil ani žiaden dôkaz o jeho oprávnení disponovať s touto finančnou čiastkou. Keďže nesporne Sociálna poisťovňa, pobočka Levice na inkaso sumy 235,99 eura nemala právny nárok, žalovaný konaním pri nakladaní s finančnými prostriedkami vo vlastníctve žalobkyne jej tak spôsobil škodu a preto žalobe žalobkyne v časti o zaplatenie sumy 235,99 eura vyhovel. V časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 1,16 eura s úrokom z omeškania žalobu zamietol, pretože žalobkyňa v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že i táto časť finančných prostriedkov jej bola neoprávnene zrazená. Žalobkyni priznal i 9% ročný úrok z omeškania z prisúdenej sumy, opierajúc sa o ust. § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nar. vlády č. 87/1995 Z. z., keďže žalovaný sa dňom 22.02.2012, t. j. nasledujúci deň po dni, kedy vykonal poslednú neoprávnenú zrážku z dôchodku žalobkyne dostal do omeškania s plnením. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni, ktorá mala neúspech v konaní v pomerne nepatrnej časti priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie, domáhajúc sa ním jeho zmeny a zamietnutia žaloby žalobkyne v celom rozsahu. Dôvodil, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že odôvodnenie rozsudku je nedostatočné a nepreskúmateľné. Nestotožnil sa odôvodnením rozhodnutia, podľa ktorého tým, že finančné prostriedky, ktoré mu vrátila Sociálna poisťovňa, pobočka Levice, nevrátil priamo žalobkyni, ale poukázal ich ďalším veriteľom žalobkyne, čím jej spôsobil škodu. Vytkol prvoinštančnému súdu, že nakoľko nie je zrejme z odôvodnenia rozhodnutia, za čo považoval sumu vrátených finančných prostriedkov, nemohol tak dospieť k záveru, že suma mala byť vrátená žalobkyni a prečo hodnotil jeho postup ako nesprávny. Poukázal na to, že na základe exekučných príkazov č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X a č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X boli vykonané zrážky z dôchodku žalobkyne v celkovej výške 235,99 eura, pričom po doručení späťvzatie exekučných príkazov výkon zrážok na základe týchto exekučných príkazov zastavil a zároveň začal realizovať výkon zrážok na základe ďalších exekučných príkazov v poradí, keďže žalobkyni sa zrážky vykonávali nepretržite a voči viacerým jej veriteľom. Vyzdvihol, že v zmysle exekučného príkazu bol povinný vykonávať zrážky, tieto boli poukázané oprávnenej Sociálnej poisťovni, pobočka Levice, ktorá ich mu vrátila späť ako platiteľovi dôchodku, pričom z právneho hľadiska tieto predstavovali len sumu deponovaných zrážok z dôchodku žalobkyne, s ktorými bol povinný naložiť podľa Exekučného poriadku. Opierajúc sa o ust. § 79 ods. 2 posledná veta Exekučného poriadku argumentoval, že v prípade zastavenia exekúcie je platiteľ mzdy alebo iných príjmov povinný vrátiť povinnému zrazenú sumu, avšak pokiaľ sú zastavené len všetky exekúcie, pretože exekúcie je možné vykonávať súčasne v prospech viacerých oprávnených, resp. na viacero pohľadávok. V

danom prípade mal ako platiteľ mzdy doručený ďalší exekučný príkaz, ktorým bol zviazaný vykonávať zrážky z dôchodku žalobkyne podľa § 81 ods. 1 Exekučného poriadku, preto ich poukázal ďalšiemu oprávnenému. Tvrdenie prvoinštančného súdu, že išlo o sumu, z ktorej sa nemohli vykonávať zrážky, označil za irelevantné, pretože z tejto sumy žiadne zrážky nevykonával, naopak celá suma je sumou zrážok z dôchodku žalobkyne, ktoré sa vykonávali počas exekúcie, pričom Exekučný poriadok v súvislosti so zrazenou sumou zo mzdy a iného príjmu v rámci exekúcie nepozná žiadnu inú právnu kvalifikáciu tejto sumy, len ako sumu zrážok zo mzdy a iného príjmu povinného. Zastal názor, že vydaním zrazených finančných prostriedkov vo výške 235,99 eura priamo žalobkyni by táto získala neoprávnený prospech, keďže by disponovala finančnými prostriedkami, na ktorých priamu výplatu by z dôvodu mnohých exekučných príkazov čakajúcich v poradí na uspokojenie zo zrážok z dôchodku žalobkyne nemala nárok. Zdôraznil, že s vrátenými finančnými prostriedkami naložil ako s finančnými prostriedkami zrazenými z dôchodku žalobkyne a poukázal ich dňa 26.06.2012 veriteľom žalobkyne v poradí, ktoré evidoval. Prezentoval názor, že len samotná skutočnosť, že žalobkyni boli zrazené z dôchodku finančné prostriedky a poukázané veriteľovi, ktorý ich vrátil, pretože už nebol dôvod na ich prijatie a tieto boli následne poukázané ďalšiemu veriteľovi nepreukazuje, že tým žalobkyni vznikla škoda, pričom prvoinštančný súd ani neuviedol, ako žalobkyňa vznik škody preukázala. Mal za to, že žalobkyňa preukázala len skutočnosť, že exekúcia zo strany Sociálnej poisťovne, pobočka Levice bola neoprávnená, avšak nepreukázala, že zrazením a neskorším poukázaním finančných prostriedkov ďalším veriteľom jej vznikla majetková ujma, v čom spočívala a v akej bola výške. V tomto smere vytkol, že súd prvej inštancie nebral do úvahy, že žalobkyňa dlžila peňažné prostriedky viacerým oprávneným a teda na predmetnú sumu zrážok z jej dôchodku by mal v zmysle § 93 ods. 1 písm. b/ a § 105 a nasl. Exekučného poriadku nárok iný oprávnený, a preto žalobkyňa na ňu nárok stratila. Vyzdvihol, že náhrada škody, ak má plniť reparačnú funkciu, má zabezpečiť poškodenému plnú kompenzáciu spôsobenej ujmy, nie však viac, pričom v prípade úhrade predmetnej sumy žalobkyni by sa jednalo o jej bezdôvodné obohatenie na jeho úkor a teda zo strany žalobkyne ide o bezdôvodné uplatňovanie práva. Keďže finančné prostriedky vo výške 235,99 eura vrátením na jeho účet nestratili charakter zrážok z dôchodku žalobkyne, ich ďalšie použitie poukázaním veriteľom žalobkyne v poradí na uspokojenie zrážkami z dôchodku žalobkyne bolo dôvodné.

4. Žalobkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Tvrdila, že žalovaný v spore postupuje účelovo a nehospodárne, pričom v konaní neuniesol dôkazné bremeno svojich tvrdení a po vyhlásení rozsudku tieto zmenil a priznal, že výkon napadnutých zrážok bol bezdôvodným obohatením. Prezentovala názor, že žalovaný nesie zodpovednosť za konanie jeho organizačných zložiek, preto odvolávanie sa na organizačné zložky zo strany žalovaného je irelevantné a nedôvodné a pokiaľ žalovaný zastal názor, že mu škodu spôsobili svojím konaním jeho organizačné zložky, túto si musí vymáhať v inom súdnom konaní. Pri určovaní rozsahu vrátenia bezdôvodného obohatenia je irelevantné, čo zostalo žalovanému z toho, o čo sa bezdôvodne obohatil, rozhodujúcim je len to, o čo sa obohatil v čase získania prospechu. V konaní preukázala, že žalovaný jej finančné prostriedky zrážal vedome a opakovane bez právneho dôvodu a tvrdenie žalovaného, že išlo o zrážky z dôchodku vykonávané na základe exekučného titulu v súlade s exekučným príkazom ako právnym dôvodom, ktorý síce neskôr odpadol, je nepravdivé a zavádzajúce, keďže právny dôvod odpadol ešte dňa 18.08.2008 postúpením pohľadávok. Právny dôvod v čase začatia núteného výkonu zrážok preto absentoval, to znamená neexistoval. Išlo preto o majetkový prospech získaný prijímaním plnenia, v ktorom bolo pokračované po tom, ako zanikol právny dôvod plnenia. Poukázala na to, že v konaní žiadala o vrátenie neoprávnene zrazenej sumy, nepodávala žalobu na náhradu škody, ale od počiatku sa domáhala vrátenia neoprávnene zrazenej sumy žalovaným. Mala za to, že súd prvej inštancie postupoval správne a voči žalovanému nemá žiadnu pohľadávku, čo je preukázateľné aj nahliadnutím do zoznamu dlžníkov, ktorý žalovaný zverejňuje na svojej webovej stránke. Tvrdenie žalovaného, ako orgánu verejnej moci, že v prípade žaloby sa jedná o bezdôvodné uplatňovanie práva považovala za jej zastrašovanie s cieľom, aby sa svojho práva vzdala. Argumentáciu žalovaného v jeho odvolaní označila za nesúvisiacu s prejednanou vecou, ktorou žalovaný obhajuje svoje nezákonné konanie jej finančnou situáciou a zadlženosťou. Uzavrela, že žalovaný v konaní neuniesol svoje dôkazné bremeno.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že na svojom odvolaní zotrváva v celom rozsahu, keď žalobkyňa neuviedla žiadnu relevantnú právnu argumentáciu, ktorú by neuvádzala už v priebehu konania. V súvislosti s námietkou žalobkyne, že žalobu nekvalifikovala ako žalobu o náhradu škody uviedol, že túto tak kvalifikoval súd a preto odvolaním reagoval na odôvodnenie rozsudku. K

tvrdeniam žalobkyne ohľadom bezdôvodného obohatenia uviedol, že ak by došlo k bezdôvodnému obohateniu, je potrebné, aby strana, ktorá sa mala na úkor druhej strany obohatiť aj v čase sporu požívala nejakú formu bezdôvodne získanej výhody, pričom vznik a trvanie bezdôvodného obohatenia sa posudzuje v čase rozhodnutia vo veci, teda v čase vydania rozsudku a nie v čase podania žaloby. Mal za to, že v predmetnej veci bezdôvodné obohatenie na jeho strane už nepretrváva, keďže všetky finančné prostriedky zrazené z dôchodku žalobkyne poukázal oprávneným, resp. súdnym exekútorom v zmysle platných exekučných príkazov. Celá zrazená suma bola prevedená na ďalšie oprávneného subjekty, preto nikdy nedisponoval a ani nedisponuje prostriedkami, ktoré by mali predstavovať bezdôvodné obohatenie. Zvýraznil, že žalobkyňa doposiaľ neustálila, z akého titulu žiada sumu, ktorá je predmetom sporu. Ďalej uviedol, že je síce právnickou osobou, ktorá má právnu subjektivitu ako celok, no jej činnosť je riadená zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a proces zrážok z dôchodku a vymáhania pohľadávok je týmto zákonom tiež regulovaný. O vymáhaní pohľadávky voči žalovanej, preto rozhodovala miestne príslušná jeho pobočka, avšak platiteľom dávky sociálneho poistenia - starobného dôchodku je žalovaný, vzhľadom na čo mohol jedine on vykonávať zrážky z tejto dávky. Jeho právna argumentácia preto nie je založená na odvolávanie sa zodpovednosti na jeho jednotlivé organizačné zložky, ale na objektívnom popise jediného jeho možného konania. Akcentoval, že nárok žalobkyne na prípadnú náhradu škody alebo bezdôvodné obohatenie neexistuje, keďže svojim konaním nezískal žiadny prospech, pretože prostriedky boli poukázané v prospech veriteľov žalobkyne na základe platných exekučných príkazov. V tomto smere poukázal i na súdnu prax, podľa ktorej pri posudzovaní rozsahu v akom vzniká povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie nie je rozhodujúca ujma a nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia je závislý predovšetkým od miery obohatenia a nie od ujmy druhej strany. Dodal, že samotná žalobkyňa preukázala, že proti nej je vedených mnoho exekučných konaní, na ktoré sa postupne vykonávajú zrážky z jej dôchodku, ktoré sú poukazované veriteľom, čo nepovažoval za očierňovanie ani ponižovanie žalobkyne. Uzavrel, že na zaplatenie sumy 237,15 eura požadovaných žalobkyňou neexistoval právny dôvod s ohľadom na zistený skutkový stav, či už z titulu náhrady škody a ani z titulu bezdôvodného obohatenia.

6. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného prvoinštančným súdom, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia, pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7. V tomto spore sa žalobkyňa svojou žalobou voči žalovanému domáha zaplatenia sumy 237,15 eura s 9% úrokom z omeškania od 22.02.2012 do zaplatenia, ako pohľadávky neoprávnene vymoženej žalovaným v období od 31.05.2011 do 29.02.2012 v rámci núteného výkonu rozhodnutia z dôchodku žalobkyne na základe exekučných príkazov vydaných jeho organizačnou zložkou Sociálnou poisťovňou, pobočkou Levice dňa 18.12.2003 pod č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X a č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 235,99 eura s 9% úrokom z omeškania od 22.02.2012 do zaplatenia a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Pre absenciu odvolania strán sporu v zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a predmetom odvolacieho konania je len jeho vyhovujúca časť a na ňu nadväzujúci výrok o nároku na náhradu trov konania.

8. Z hľadiska skutkového stavu učené zistenia prvoinštančného súdu nespochybnila žiadna zo sporových strán, preto odvolací súd v plnom rozsahu preberá skutkový stav tak, ako bol ustálený prvoinštančným súdom a v podrobnostiach naň len odkazuje. V tomto smere len sumarizuje, že nesporne žalovaný ako platiteľ dávky sociálneho poistenia - starobného dôchodku v období od 31.05.2011 do 29.02.2012 vykonával zrážky z tejto dávky žalobkyne a to na základe exekučných príkazov vydaných Sociálnou poisťovňou, pobočkou Levice dňa 18.12.2003 pod č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X a č. XXX-XXXX-XXXX/XXXX-X a to v úhrnnej sume 235,99 eura. Po tom, čo dňa 27.02.2012 pod č. XXXXX-X/XXXX-LV a č. XXXXX-X/XXXX-LV Sociálnou poisťovňou, pobočka Levice došlo k späťvzatiu exekučných príkazov z dôvodu, že predpísané pohľadávky boli postúpené na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 2 zo dňa 18.08.2008 spoločnosti BENCONT INVESTMENTS s.r.o., Bratislava, Astrova 2/A, ako postupníkov Sociálna poisťovňa, pobočka Levice prijaté zrážky z dôchodku žalobkyne vrátila späť žalovanému a to 15.05.2012 sumu 200,21 eura a dňa 28.05.2012 sumu 35,78 eura. Následne žalovaný takto vrátenou sumou 235,99 eura uhradil pohľadávky voči žalobkyňi,

ktoré evidoval v poradí na uspokojenie a to úhradu exekučného príkazu EX 408/2002 vydaného dňa 23.06.2003 súdnou exekútkou JUDr. X. X. vo výške 33,98 eura a exekučného príkazu EX 961/2003 vydaného dňa 29.06.2004 súdnym exekútorom P. X. F. vo výške 202,01 eura.

9. Žalobkyňa v žalobe, ani v priebehu celého konania neoznačila právny titul, z ktorého vyvodzovala povinnosť žalovaného zaplatiť jej požadovanú sumu 237,15 eura s príslušenstvom. Tvrdila, že ide o neoprávnene zrazené finančné prostriedky, ktoré jej žalovaný nezákonne zobral a preto jej ich má vydať. V tomto smere odvolací súd uvádza, že civilné sporové konanie je ovládané zásadou iura novit curia (právo pozná súd), z ktorého dôvodu nebolo povinnosťou žalobkyne uplatnený nárok právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia veci je vecou súdu. Bolo jej povinnosťou len pravdivo a úplne opísať rozhodujúce skutočnosti, ktorými opíše skutok, na základe ktorého uplatňuje svoj nárok a to v takom rozsahu, aby bola možná jeho jednoznačná individualizácia a teda predmet konania po skutkovej stránke, čo i žalobkyňa učinila.

10. V danom prípade vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako ho žalobkyňa vymedzila je zrejmé, že dôvodnosť v konaní uplatneného nároku na zaplatenie sumy 235,99 eura s príslušenstvom, žalobkyňa vyvodzovala z nesprávneho a nezákonného postupu žalovaného, ktorý jej neoprávnene vykonával zrážky z dôchodku na základe exekučných príkazov i napriek tomu, že pohľadávky predpísané postúpil na iný subjekt, čím zaniklo jeho oprávnenie s nimi nakladať. Súd prvej inštancie posúdil nárok žalobkyne podľa § 420 ods. 1 OZ majúc za to, že preukázala splnenie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá jej vznikla zadržaním neoprávnene zrazenej sumy 235,99 eura z dôchodku žalobkyne. V tomto smere správne uviedol, že ust. § 420 OZ upravuje všeobecnú zodpovednosť fyzickej a právnickej osoby za spôsobenú škodu, ktorá vychádza zo zásady zodpovednosti za škodu porušením právnej povinnosti a že predpokladom vzniku tejto zodpovednosti je splnenie predpokladov a to porušenie právnej povinnosti (existencia protiprávneho úkonu), vznik škody ako majetkovej ujmy, existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou a zavinenie toho, kto škodu svojim protiprávnym úkonom spôsobil.

11. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však odvolací súd dospel k záveru, že aplikácia § 420 a nasl. OZ na daný skutkový stav je vylúčená. Je tomu tak z dôvodu, že nároky na náhradu škody vyplývajúce z konania orgánov štátu pri výkone verejnej moci treba posudzovať podľa právneho predpisu upravujúceho zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Zákonodarca upravil zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v osobitnom právnom predpise, ktorým je zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a/), za výkon verejnej moci označuje rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (§ 2 písm. a/) a za orgán verejnej moci označuje okrem iného štátny orgán (§ 2 písm. b/ bod 1). Zák. č. 514/2003 Z. z. ustanovuje, že nositeľom zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci je za podmienok ustanovených týmto zákonom štát s výnimkou prípadov upravených v tretej časti zákona a rozlišuje dva druhy zodpovednosti štátu a to zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci (§ 3 ods. 1 Zákona) s tým, že tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 Zákona). Zároveň v § 4 s ohľadom na skutočnosť, že štát zodpovedá za škodu za podmienok ustanovených zákonom č. 514/2003 Z. z. a že v občianskoprávných vzťahoch má postavenie samostatnej právnickej osoby upravuje, ktorý orgán koná v mene štátu v prípadnom súdnom spore o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Za orgán konajúci v mene štátu označuje i verejnoprávnu inštitúciu, záujmovú samosprávu alebo právnickú osobu, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného, alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom.

12. Niet pochyb, že žalovaný, ktorý podľa § 120 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je verejnoprávnu inštitúciou zriadenou na výkon sociálneho poistenia a teda právnickou osobou, na ktorú štát (Slovenská republika) preniesol výkon časti verejnej moci, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov v oblasti verejnej správy. Pokiaľ Sociálna poisťovňa spôsobí nezákonným

rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom fyzickej alebo právnickej osobe škodu, za túto zodpovedá štát a Sociálna poisťovňa v zmysle § 4 ods. 1 písm. i/ zák. č. 514/2003 Z. z. je len orgánom konajúcim v mene štátu. V preskúmvanej veci sa tak žalobkyňa nemôže dovolávať v súvislosti s pochybením žalovaného ako štátneho orgánu pri výkone jeho pôsobnosti ako orgánu verejnej moci náhrady škody podľa § 420 ods. 1 OZ, pretože táto všeobecná zodpovednosť (lex generalis) je v týchto prípadoch vo vzťahu k štátu vylúčená práve osobitnou úpravou (lex specialis) zák. č. 514/2003 Z. z.. To znamená, že v prípade škody vzniknutej pri výkone verejnej moci, to je pri rozhodovaní a úradnom postupe orgánu verejnej moci o právach a právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických a právnických osôb je potrebné pre posúdenie zodpovednosti za škodu prednostne aplikovať zák. č. 514/2003 Z. z., ktorý v týchto prípadoch zakladá zodpovednosť štátu, ale len v tých prípadoch, pokiaľ pri výkone verejnej moci došlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia alebo k nesprávnemu úradnému postupu orgánu verejnej moci. Zodpovednosť štátu (štátneho orgánu) za škodu podľa § 420 ods. 1 OZ preto nemožno na tieto prípady aplikovať, keď táto prichádza do úvahy, len ak došlo k inému porušeniu právnej (zákonnej či zmluvnej) povinnosti štátnym orgánom mimo uplatňovania jeho pôsobnosti pri výkone verejnej moci, o ktorý prípad však v súdnej veci nejde. Žalobkyňa totiž výslovne viazala požadovanú ujmu na nezákonný postup žalovaného v súvislosti s výkonom zrážok z jej dôchodku.

13. Judikatúrou už bolo ustálené, že v sporoch o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom pasívne vecne legitimovaným subjektom je štát. Preto, pokiaľ by žaloba smerovala proti inému subjektu ako štátu, tento by nebol v spore pasívne vecne legitimovaný, keďže pasívne vecne legitimovaným subjektom je len štát. Za situácie, že žalobkyňa označila ako žalovaného Sociálnu poisťovňu, ktorá však v danej veci nie je vecne pasívne legitimovaná, bolo nutné jej žalobu zamietnuť.

14. Reagujúc na tvrdenie žalobkyne prezentované v jej vyjadrení k odvolaniu žalovaného, že nepodávala žalobu o náhradu škody, ale sa domáhala vrátenia neoprávnene zrazenej sumy ako majetkového prospechu získaného bez právneho dôvodu z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, odvolací súd považuje za potrebné zopakovať, že žalobca je povinný žalobou uplatnený nárok (iba) skutkovo vymedziť, pričom právne posúdenie zistených skutkových okolností a ich podriadenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu. Pokiaľ súd rozhoduje o nároku na plnenie na základe skutkových okolností so zreteľom na povahu, ktorých alebo spôsob opísania, ktorých prichádza do úvahy možnosť podriadenia žalobou uplatneného nároku pod inú hmotnoprávnu normu, než je uvedená v žalobe, musí vec správne posúdiť podľa zodpovedajúcej normy bez ohľadu na to, či je v žalobe uvedený (alebo správne uvedený) právny dôvod požadovaného plnenia. Z rozhodujúcich skutočností, ktorými žalobkyňa popísala skutok, na základe ktorého si uplatnila nárok, či už v žalobe alebo v ďalších vyjadreniach vyplývalo, že sa domáhala majetkovej ujmy vzniknutej na základe nesprávneho úradného postupu žalovaného pri výkone zrážok z jej dôchodku, ako i pri ďalšom nakladaní s nimi, keď tieto použil na úhradu exekučných príkazov EX 408/2002 zo dňa 23.06.2003 vydaný súdnou exekútkou JUDr. X. X. a EX 961/2003 zo dňa 29.06.2004 vydaný súdnym exekútorom P. X. F.. Argumentácia žalobkyne tak spočívala výlučne na spochybení zákonnosti a správnosti postupu žalovaného v súvislosti s výkonom jeho úradnej moci.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti podľa § 388 CSP zmenil spôsobom uvedeným v enunciiate tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa

(§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).